

In dit najaarsnummer van *Onderzoek van Onderwijs* doen Rina Vaatstra en Tim Hacking verslag van hun onderzoek naar de relatie tussen studentkenmerken en studieresultaten bij juridische opleidingen van de universiteit van Maastricht. Het onderzoek betreft twee jaarcohorten en ongeveer 500 studenten. Een aantal resultaten van het onderzoek bevestigt de uitkomsten van eerdere onderzoek. Zowel het gemiddelde eindcijfer als de cijfers voor afzonderlijke vakken in de vooropleiding zijn een voorspeller van het studiesucces van studenten. Studenten die zich goed oriënteren op de inhoud, vorm en zwaarte van de studie halen betere resultaten. Er is een positieve relatie tussen door de studenten zelf ingeschatte studievaardigheden met zowel de resultaten van de middelbare school als de studieresultaten op de universiteit. Een opvallende uitkomst van dit onderzoek is dat er geen significante verschillen zijn tussen mannelijke en vrouwelijke studenten en tussen studenten die direct van het vwo afkomstig zijn en studenten met een hbo-propedeuse. Dat geeft stof tot nadenken.

In hun artikel over het Lerend Netwerk Onderwijsondersteuners in Vlaanderen beschrijven Lore Demedts, Rebecca Ressler en Lies Laga de ambitie, werkwijze, de doelen en activiteiten en vragen die in het netwerk spelen. De ambitie is gericht op de professionalisering van onderwijsondersteuners en het expliciteren van een professionele identiteit. Het netwerk organiseert een jaarlijks congres en heeft groepen die zich via uitwisseling van kennis, onderzoek en ervaring in specifieke onderwerpen verdiepen, zoals kwaliteitsontwikkeling, professionalisering, evalueren van studenten, studierendement, onderwijsinzet en onderwijstechnologie. Hoewel onderwijsondersteuners uiteenlopende functies, posities en rollen hebben bij de opleidingen en instellingen is hun belangrijkste missie het optimaliseren van de kwaliteit van het onderwijs met het oog op het bevorderen van het leren van de student.

Het congres van het International Consortium for Educational Development (ICED) van 15-18 juni 2014 in Stockholm is een initiatief van de verschillende nationale netwerken van onderwijskundige dienstverlening, zoals LNO2 en EHON. In het uitgebreide verslag treffen we de actuele inzichten in en visies op belangrijke thema's op het gebied van onderwijsontwikkeling en onderwijsondersteuning. De wereld van onderwijskundigen is zeer divers en is afhankelijk van de context, de discipline en de positionering van de onderwijskundige expertise en het onderwijskundig onderzoek. Ondanks deze verscheidenheid blijft het nodig om na te denken over de manier waarop de onderwijskundige dienstverlening het beste ingericht kan worden. De verbinding van onderwijskundige expertise en onderzoek met het onderwijsleerproces en de leeromgeving is een belangrijk thema van het congres. Een voorbeeld hiervan is *secondment*, waarbij een docent in de eigen opleiding samen met een onderwijskundig onderzoeker praktijkgericht onderzoek doet. In verschillende themabijeenkomsten wordt vastgesteld dat de huidige methoden van docentprofessionalisering zoals het volgen van workshops weinig invloed heeft op de kwaliteit van het onderwijs. Er vindt daarom een verschuiving plaats van het incidenteel en formeel leren buiten de werkplek naar het continu informeel leren dat is ingebed in de dagelijkse praktijk, vragen en problemen van docenten (en studenten). Een belangrijke vraag is hoe de onderwijskundige ondersteuning daarbij vorm gegeven kan worden. Andere thema's die in het verslag worden besproken zijn 'de student centraal', 'blended learning' en 'onderwijskundig leiderschap'.

In het Signaal bespreekt Evelyn van de Veen het recent uitgekomen boek 'Beter beoordelen van projectwerk' van Jacques Knops.

Rob Kayzel